

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-4-262 (Soruşturma)
Karar Sayısı : 07-22/207-66
Karar Tarihi : 13.3.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER : Mehmet YANIK, Evren SESLİ

C. ŞİKÂYET EDEN : Re'sen

D. HAKKINDA SORUŞTURMA YAPILAN

20

3M Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Nispetiye Cad. Akmerkez Blok 3 Kat:4-5-6 80600 Etiler/İSTANBUL

E. DOSYA KONUSU : 3M Sanayi ve Ticaret A.Ş. (3M)'nin yetkili satış noktaları ile imzaladığı sözleşme ve taahhütnamelerde rekabeti sınırlandıran hükümlerin bulunması.

F. İDDİALARIN ÖZETİ

30

Tıbbi sarf malzemeleri pazarında faaliyet gösteren 3M Sanayi ve Ticaret A.Ş. unvanlı teşebbüsün, ilgili pazar/larda marka içi rekabeti ortadan kaldırır nitelikte yeniden satış fiyatını, yetkili satıcı kar marjını, indirim oranlarını ve diğer satış koşullarını belirlemek; yetkili satıcıların bölge dışı pasif satışlarını engellemek ve eşit durumdaki alıcılara farklı ticari şartlar uygulamak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediği.

G. DOSYA EVRELERİ

40

- 3M'in Yetkili Satış Noktaları ile imzaladığı taahhütnamede rekabeti sınırlandıran hükümlerin bulunması üzerine re'sen hazırlanan 7.12.2005 tarih ve 2005-4-262/İİ-05-MY sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulu'nun 15.12.2005 tarih ve 05-84/1158-M sayılı toplantısında görüşülmüş ve taahhütnamede bulunan söz konusu hükümlerin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal edip etmediğinin açıklığa kavuşturulması amacıyla, aynı Kanun'un 40/1. maddesi gereğince Öneriye açılması kararı alınmıştır.

- Yapılan inceleme sonucu elde edilen bulgular ışığında hazırlanan 23.3.2006 tarih ve 2005-4-262/ÖA-06-MY sayılı Öneriye Raporu, Kurul'un 30.3.2006

07-22/207-66

tarikh ve 06-21/276-M sayılı toplantısında görüşülmüş ve 3M hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir.

- Rekabet Kurulu'nun anılan kararı sonucunda, Kanun'un 43/2. maddesi uyarınca tarafa soruşturma açıldığına dair bildirim yapılmış ve söz konusu bildirimce cevaben gönderilen ilk yazılı savunma alınmıştır.

50 - Soruşturma Heyetince tamamlanan 2.10.2006 tarih ve SR/06-19 sayılı Soruşturma Raporu, Kanun'un 45. maddesi uyarınca Rekabet Kurulu'nun tüm üyeleri ile ilgili tarafa tebliğ edilmiş ve aynı maddenin ikinci fıkrası gereğince haklarında soruşturma yürütülen teşebbüsten 30 gün içerisinde ikinci yazılı savunmalarını göndermeleri talep edilmiştir. 3M ikinci yazılı savunmasını yapmıştır.

- Söz konusu yazılı savunma üzerine Soruşturma Heyeti'nin hazırladığı 15.12.2006 tarihli Ek Yazılı Görüş, Kanun'un 45/2. maddesi uyarınca tüm Kurul Üyeleri ile ilgili tarafa tebliğ edilmiştir.

60 - 3M ek savunma yapmış ve tarafın savunma süresi 18.1.2007 tarihinde sona ermiştir.

- Rekabet Kurulu'nun 24.1.2007 tarih ve 07-09/61-M sayılı toplantısında, yürütülen soruşturma ile ilgili olarak 13.3.2007 tarihinde sözlü savunma toplantısı yapılmasına karar verilmiştir. Anılan tarihte yapılan sözlü savunma toplantısının ardından Kurul, 13.3.2007 tarihinde 07-22/207-66 sayı ile nihai kararını vermiştir. Kurul'un nihai kararı, gerekçeli karar daha sonra tebliğ edilmek üzere 15.3.2007 tarihinde soruşturmaya konu tarafa tevhim edilmiştir.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

70 1- Tıbbi sarf malzemeleri pazarında faaliyet gösteren 3M'in, ilgili pazarda marka içi rekabeti ortadan kaldırır nitelikte yeniden satış fiyatını, yetkili satıcı kar marjını, indirim oranlarını ve diğer satış koşullarını belirlemek; yetkili satıcıların bölge dışı pasif satışlarını engellemek ve eşit durumdaki alıcılara farklı ticari şartlar uygulamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği,

2- İlgili teşebbüsün 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca (2006/1 no'lu Tebliğ ile değişik) 6.368 YTL'den az olmamak üzere bir önceki yıl sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirlerinin %10'una kadar para cezası ile cezalandırılması gerektiği,

80 3- 3M temsilcisi tarafından savunmalarda ifade edilen; Kanun'a uygun davranma noktasında soruşturmaya konu teşebbüsün, elinden gelen tüm vasıtalara başvurduğu; ancak ortaya çıkan Kanun'a aykırılık durumlarının yanlış yönlendirilmeden kaynaklandığı; dolayısıyla Kanun'un 9/3. maddesinin kendileri için işletilmesi talebine yönelik alınacak kararın Kurul'un takdirinde olduğu;

4- 3M'in rekabet mevzuatına uyma yönlü istek ve çabalarının, daha önceki dönemde ortaya çıkmış ihlal durumlarını ortadan kaldırmamakla birlikte, Kanun'un 16/4. maddesi uyarınca ceza takdirinde dikkate alınabilecek bir unsur olduğu

ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

90 I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

İlgili ürün pazarı, hakkında soruşturma yürütülen tarafın faaliyetleri dikkate alınarak yara bakım ve yara kapatma ürünleri, asepsis ürünleri, sterilizasyon ürünleri ve dental ürünler gibi alt pazarlardan oluşan "tıbbi sarf malzemeleri pazarı" olarak belirlenmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

İlgili pazarda yer alan ürünlerin satış ve pazarlamasının Türkiye genelinde yapıldığı dikkate alınarak, ilgili coğrafi pazar "Türkiye Cumhuriyeti Sınırları" olarak tespit edilmiştir.

100

I.2. Hakkında Soruşturma Yapılan Teşebbüs: 3M San. ve Tic. A.Ş.

3M, dünyada 60 ülkede faaliyet gösteren ve 50.000'i aşkın ürün çeşidi ile yıllık satış hacmi yaklaşık ---✂--- ABD Doları'na ulaşan bir ABD şirkettir. Türkiye 3M ise faaliyetlerine 1982'de Orta Doğu Birimi'ne bağlı bir irtibat bürosu olarak başlamış, 1988 yılında şirketleştirilmiştir.

3M Türkiye'de Endüstriyel ve Ulaşım Ürünleri; Güvenlik, Yapı ve Mimari Ürünleri; Ev Bakım, Ofis ve Kırtasiye Ürünleri; Trafik Kontrol Malzemeleri ve Reklam Ürünleri; Telekomünikasyon ve Elektrik/Elektronik Ürünleri ve Sağlık Ürünleri Departmanları ile faaliyet göstermektedir.

110

2000 yılında ise 3M, iç piyasanın yanı sıra Orta Doğu ve Doğu Avrupa ihracatlarına da yönelik olarak Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'nde bir fabrika açmıştır.

120

İlgili pazarda yer alan ürünlerin satış ve pazarlama faaliyetlerini yürüten 3M Sağlık Ürünleri Departmanı; Medikal ve Dental olmak üzere 2 birimden oluşmaktadır. 3M Medikal ürünler grubu genel olarak enfeksiyon önlemeye yönelik olarak dizayn edilmiş ve üretilmiş ürünlerden oluşmaktadır. 3M medikal grubunun enfeksiyonu önlemeye yönelik üç ana ürün grubu; sterilizasyon ürünleri, asepsis ürünleri ile yara bakım ve kapatma ürünleridir. 3M medikal grubunda enfeksiyon önlemeye yönelik ürün grupları dışında ayrıca immobilizasyon ürünleri (alçı çeşitleri, alçı tamamlayıcı ürünler ve alçı aksesuarları), biyomedikal elektrodlar ve elektrokoter plakları (elektrodlar, elektrokoter plakaları ve defibrilasyon pedleri), Littmann stetoskopları da bulunmaktadır. Satışlar, hastane kanalı ve hastane dışı kanal olmak üzere iki şekilde gerçekleştirilmektedir. Hastane kanalındaki satışlar hastane ya da il bazında kendine ait satış bölgeleri belirlenmiş bulunan Yetkili Satış Noktaları

(YSN) aracılığıyla yapılmaktadır. Hastane dışı kanalda ise Littmann steteskopları için ---✂--- YSN ve mikrobiyoloji ürünleri için ---✂--- YSN bulunmaktadır.

130 Sağlık Ürünleri Departmanı'nın bir diğer birimi olan dental grubunda; restoratif diş hekimliği ürünleri, kompozit dolgu malzemesi, flor salgılayan cam iyonomer materyaller, çürük önleyici fissur örtücüler, bitirme ve cilalama diskleri ve maskeleme patları gibi ürünler yer almaktadır. Bu grupta yer alan ürünler YSN ve alt bayileri aracılığıyla satılmaktadır.

1.3. Yapılan Tespitler ve Elde Edilen Deliller

1. 3M'in Yetkili Satış Noktaları (YSN) ile Yaptığı Taahhüname

"İmzalamış olduğum Mal Satım sözleşmesine istinaden Kendi nam ve hesabıma 3M San. ve Tic. A.Ş.'nin Yetkili Satış Noktası olarak faaliyet göstermekteyim.

140 Yetkili Satış Noktası olarak bulunduğum bölgelerin/hastanelerin listesi ekte bulunup benim satış yapacağım alanlardır. 3M ihtiyacı duyması halinde ekli listede tek yanlı olarak değişiklik yapmakta serbesttir. Ayrıca yetkili olduğum bölgeye ve hastanelere ilişkin Ekli liste karşılıklı görüşmelerle de değiştirilebilecektir.

...

3M San. ve Tic. A.Ş.'den almış olduğum tıbbi malzemeleri ekte liste halinde belirlenmiş bölge ve hastaneler dışında satmayacağım ve satılmasına vasıta olmayacağım.

150 3M San. ve Tic. A.Ş.'den almış olduğum tıbbi malzemeleri, 3M Satış noktası olmayan 3. kişilere satmam halinde, bu kişilerin satın aldıkları ürünleri benim firmamın çalışma alanı içinde satacaklarının teyidini alacak ve bunu kontrol edeceğim. Mal sattığım üçüncü kişilerin bu malı başka 3M satış noktalarının ticari sınırları içinde satmaları halinde doğabilecek dolaylı da olsa her türlü zarar ziyani bizzat üstleneceğim.

160 3M San. ve Tic. A.Ş.'den satın aldığım tıbbi malzemeler, benim vasıtamla veya benim satış yaptığım 3. kişi vasıtasıyla çalışmakta olduğum bölge dışında satılırsa bölge dışında satışa konu olan malın fatura bedelinin (5) beş kat tutarı olan parayı cezai şart olarak ödemeyi ve bölgem dışında yapılan satışlar nedeniyle bizzat benim aleyhime veya mal sattığım 3. kişi aleyhine yapılacak hukuki başvurular veya 3M'in alacağı her türlü danışmanlık hizmeti sebebiyle oluşabilecek yargılama giderleri ve avukatlık ücretlerini de ilgili belgelerin ibrazı sureti ile yapılacak ilk talepte ödemeyi kabul ve taahhüt ediyorum. Ayrıca gerçekleşen satışın benim satışımın düşülerek ihlal edilen bölgenin satışına eklenmesini de kabul ediyorum.

3M Faaliyet bölgemin sınırlarına sadık kalıp kalmadığımı araştırmak istediği takdirde 3M'in faturalarımı, ticari defterlerimi ve müstenidatı belgeleri kontrol etmesini ve bu amaçla 3M'in talep ettiği her belgeyi derhal ibraz edeceğimi şimdiden kayıtsız şartsız kabul ediyorum.

Ayrıca 3M'in yazılı onayı olmadan başka bir 3M Yetkili Satış Noktasına 3M ürünü satmayacağımı da kayıtsız şartsız kabul ve taahhüt ederim.

170 Doğrudan veya dolaylı satışlarla satış bölgemin dışına çıktığım, başka yetkili satış noktalarının bölgelerine tecavüz ettiğim 3M Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından tespit edilirse başkaca bir sebep gösterilmeksizin sözleşmemin tek yanlı ve tazminatsız olarak fesih edilmesini kabul ettiğimi, yukarıda anılan tazminatı ilk talepte ödeyeceğimi bu hususta bölge ihlalinin tespiti için 3M'in talebine rağmen kanuni defterim ve müstenidatı belgeleri incelemesine izin vermemem halinde 3M'in bu durumu bölge ihlali yaptığının karinesi olarak kabul etmesini de kabul ederim."

180 **2.** Taahhütname Eki'nde YSN'nin sorumlu olduğu bölge ve hastane listeleri yer almaktadır.

3. Medikal Ürünler Satış ve Pazarlama Müdürü ---✂--- tarafından 3M Hastane Satış birimine gönderilen 01.04.2005 tarihli elektronik posta iletilisinde;

"MT Medikal'in 3M medikal ürün satışı sürmekte, özellikle Island Dressing, Tegaderm, loban, Scotchcast, vs. ürünlerin fiyat listesini birçok firmaya fakslamaya devam edip satışını sürdürmektedir.

Bu konuda şirket avukatı yardımı ile araştırmaya devam ediyoruz, direk veya alt bayi yoluyla bölge ihlalden başta sizlerin ve bayilerinizin sorumlu olduğunu, istenmeyen bir durum meydana gelmemesi açısından, bu konuda çok dikkatli olmanızı tekrar hatırlatıyorum.

190 Bu konudaki duyularınızı acilen benimle paylaşmanızı özellikle rica ediyorum." ifadeleri yer almaktadır.

4. 3M'in satış elemanlarından ---✂--- tarafından 31.1.2005 tarihinde ---✂---'a gönderilen elektronik posta iletilisinde;

200 "Dönemsel olarak (Selim'in askeriye ihaleleri hariç) hepimizin bayilerinden herhangi biri veya birileri yüksek miktarda ürün çekimi yapabiliyor. Eğer kazanılan bir ihaleye ait olarak bu ürünler çekiliyorsa o arkadaşı ve bayiyi tebrik etmek gerekir, ancak, ihalesi belli olmayan, nereye gideceği çok belli olmayan yüksek sayıdaki ürünler için çok iyi indirimler yapıldığı için bu ürünlerin bölgelere dağıtılması ihtimalide oldukça yükseliyor. Geçen yıl hiç olmadık yere Selim'in Elsa ile benim Sun medikal yüzünden lobanlarda ihalelerde dahi kullanmadığımız fiyatlara düşmek zorunda kaldık. Aynı şekilde alçılarla ilgili olarak birçok bölgesel ihlal yaşadık, örneğin Oya'nın bölgesi olan Fethiye'ye, benim hastanem olan Alanya Başkent Hastanesine, Murat zamanı Antalya bölgesine.

210 Sizden ricam bunu, kimseyi şikayet olarak değerlendirme[me]niz, sadece yaşanabilecek bölgesel ihlalleri engellemek amaçlı olarak yüksek miktarda ve özel fiyatla ürün isteyen bayilerin sorumlu SR'ları (satış elemanları) aracılığıyla ürünlerin nereye gideceği konusunda takip etmeniz. Belki bir satışta ciddi rakamlar olabiliyor ama emin olun eğer fiyatları çok düşüp malı bölgelere dağıtmasak o bölgelerde yine satışlar olacak ve tek kalemde olmasa bile totalde daha fazla tutacaktır. Bu e-mail sizi bilgilendirme amaçlı olup, size özeldir. Yanlış anlamalara sebebiyet vermemek için tüm ekibe reply etmemeniz ve bu tür

07-22/207-66

olaylarda sadece ürünlerin nereye gideceği öğrenmeniz amaçlıdır. Benimde haberim olmadan benim bayilerden birisinde yüksek sayıda ve piyasa ürünü olabilecek bir şey olursa mutlaka konuşmayı rica ediyorum.”

ifadelerine yer verilmiştir.

5. 2.2.2005 tarihinde ---☒--- tarafından ---☒---'ya cevaben gönderilen elektronik posta iletilisinde;

220 “Bahsettiğin konuya dikkat etmeye çalışıyoruz, ancak değerli uyarın için teşekkür ederim. Konuyla ilgili 2005 yılı içinde sanıyorum daha dikkatli davranmak durumundayız.”

ifadeleri yer almaktadır.

6. ---☒---'nın 13.04.2005 tarihinde satış ekibi elemanları ---☒---'e yolladığı “Bölge İhlali/ÖNEMLİ” başlıklı elektronik posta iletilisine aşağıda yer verilmiştir:

230 “Bayiler ve/veya alt bayilerin yaptıkları bölge ihlallerinden, ihlale konu olan satış miktarı ne olursa olsun, 3M Satış ekibi olarak, bayiyi konuya teşvik etmek, ihlalden haberdar olup bildirmemek veya haberdar olmamış gibi bölge ihlaline göz yummak iş aktinin kesin olarak fesih sebebidir.

Sizlerin bu konuda kendinizi ve beni zor durumda bırakacak durumlara girmedeğinizi ve girmeyeceğinizi umuyorum.”

7. 13.4.2005 tarihinde ---☒--- tarafından ---☒---'ya cevaben gönderilen elektronik posta iletilisinde aşağıdaki ifadelere yer verilmiştir:

240 “Şahsi fikir olarak bence bu konuda yapılan en iyi aksiyonlardan biri, fakat bu konuyu bu ayrıntılarıyla beraber bayilere bildirmek gerekir. Bayilerde bu şekilde bizim bilgimiz dışında böyle bir hareket yaparken daha fazla düşünür diyorum. Çünkü bu olay bu boyutta bayinin böyle bir ihlali yaptıktan sonra 3M çalışanının haberi yoktu deme gibi bir şey sözkonusu olamaz sanırım.

Şu anda geçici olarak baktığımız pınar'ın bölgesiyle ilgili durumu açıklayabilirmisin. Eğer böyle bir konu söz konusu ise Erzincan Medikalle ayrıntılı konuşmamız gerekir. Diğer bayileri biliyorum, böyle bir konu ile ilgili sorun yaşayacağımızı sanmıyorum, fakat Erzincan medikalle ilgili bilgim yok.”

8. 15.5.2004 tarihinde ---☒---'ın ---☒---'e yolladığı “Bölge İhlali” başlıklı elektronik posta iletilisinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

250 “Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi 300 adet 6648 alımına çıktı ve Bülent Medikal diye İzmirli bir firma 3M fiyatı attı. Lütfen bayileriniz arasında bu miktarı karşılayacak kadar stoku bulunanlar varsa takibe alalım.”

9. 26.8.2005 tarihinde satış ekibinden ---☒---'nın ---☒---'e gönderdiği “Bölge İhlali” başlıklı elektronik posta iletilisi;

07-22/207-66

“Bir ricam olacak, İstanbul’da Kardeşler Medikal diye bir firma D.Bakır, Aksaray gibi illere perakende de epey bir mal akışı yapıyormuş. Firma hakkında bilginiz varsa ilgilenirseniz sevinirim.”
şeklindedir.

260 **10.** ---✘--- ’ya cevaben ---✘--- tarafından gönderilen 26.8.2005 tarihli elektronik posta iletilisinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“Elde somut bir şey olmadan yaptığımız araştırmalar tepki alıyor. 20 gün kadar önce Selim’den gelen bilgi üzerine Meditaş’tan mal hatta fiyat teklifi aldığını iddia eden Trabzon Bahar Medikal’le ilgili araştırma yaptım. Böyle bir firmanın müşteri portföyünde yer almadığını gördük. Meditaş Erdal bey küplere bindi...

Bahsettiğin konularla ilgili son derece hassasız ve gereken takipleri sonuna kadar yapıyoruz ama daha detaylı bilgi gerekiyor. İstanbul’da medikal firmadan bol bir şey olmadığı için çoğunun ismi bilinmiyor bile. Akışı olan malların cinsi de önemli. İstanbul’da bile kendi ürünümüz o kadar yakın takibe rağmen önümüze rakip olarak çıkıyor.”

270 **11.** 25.5.2005 tarihinde ---✘--- tarafından ---✘---’a gönderilen “Bölge İhlali” başlıklı elektronik posta iletilisine aşağıda yer verilmiştir:

“Karabük Devlet Hast. 24.05.2005 tarihinde yapılan ihalede 6 kutu Clipper ihalesine Ankara firması hedef medikal fiyat attı ihale bu firmada kaldı. Firma sahibi ---✘---, aynı zamanda ---✘--- medikalinde sahibi, ---✘--- beyle telefonla görüştüm kimden aldığını söylemek istemedi. Bu konuyla ilgili gereken aksiyonun alınmasını rica ediyorum.”

280 **12.** Şirket merkezinde bilgisayar kayıtlarının incelenmesinde 11.7.2005 tarihinde 3M çalışanı ---✘--- tarafından şirketin konuyla ilgili ve sorumlu diğer çalışanlarına gönderilen bir elektronik posta iletilisinde;

“Arkadaşlar,

Çınartaş’ın bölgesinde bulunan İnegöl Devlet Hastanesi 2271 ihalesini Doğuş firması aldı. Bayilerinize 3000 adet 2271 siparişi gelirse lütfen malzeme verilmesini engelleyin.”

ifadeleri yer almaktadır.

13. 1.4.2005 tarihinde 3M Medikal ürünler birimi tarafından bayilere ya da satış noktalarına gönderilen bir faks iletilisinde;

290 “Sayın İş Ortağımız, 2005 yılı şubat ayından itibaren medikal pazarında 3M ürünleriyle ilgili yaşadığımız 3M ürün kaçacağını sizlerle paylaşmak istiyoruz.

MT Medikal (İstanbul), Su Medikal (İstanbul) ve Bilim Tıbbi Malzemeleri (Antalya), 3M Medikal Ürünlerini perakende piyasadan satın almakta ve piyasayı bozacak düşük fiyatlara ürün listeleri oluşturarak tüm medikal firmalara fakslamakta ve satışını yapmaktadır.

Hepimizi tehdit eden bu kaçağı engelleyebilmek sadece 3M'in çabaları ile değil, siz iş ortaklarımızın desteği ile mümkün olabilecektir.

300 Bu sebeple, sizden öncelikle perakende piyasada MT Medikal, Su Medikal ve Bilim Tıbbi Malzemeleri ile bağlantısı olabilecek hiç bir medikal firmaya ürün satmamanızı ve piyasada bu konu ile ilgili bir bilgiye ulaştığınızda da bizleri haberdar etmenizi rica ederiz.” ifadeleri yer almaktadır.

14. 3M tarafından Meditaş Yönetim Kurulu Üyesi ---~~---~~'a gönderilen yazıda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“Hepimizin bildiği üzere 10.06.2004 tarihinde yapmış olduğumuz toplantıda aldığımız kararlar doğrultusunda Nitof Tıp/Edirne resmi olarak Trakya Bölgesi alt bayii olarak çalışmalarına başlamıştır.

310 Bu kararın alınma nedeni Trakya Bölgesi'nde 3M ürünlerinin çalışma ve tanıtım eksikliğine son vermek ve güvenilir bir bayii ile satış gerçekleştirebilmektir. Tüm çalışmalar 3M ve Trio kontrolü altında gerçekleşmektedir. Tüm bu gelişmelerin hepimiz adına olumlu gerçekleşebilmesi için 3M ürünleri için fiyat isteyen medikallere olumlu cevap vermemenizi sizlerden rica ediyoruz. İşbirliğiniz için şimdiden teşekkür ederiz.”

15. 3M'in alt bayisi Nitof Tıp yetkilisi ---~~---~~ tarafından gönderilen yazıda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

320 “...aşağıdaki ürünler tarafımızdan çalışılarak Edirne Tıp Fakültesi'nde Genel Cerrahi Servisi'nden ara alımla alınması sağlanmakta iken her zamanki gibi İstanbul Doğuş firması tarafından 3M olarak fiyat verilmiştir. Bu konuda gerekli hassasiyetin gösterilmesini rica ederim.”

16. 3M ile yetkili satış noktası (YSN) Trio arasında 24.12.2004 tarihinde gerçekleşen Satış Değerlendirme Toplantısı'na ilişkin notlarda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

“ İSTANBUL'A ANADOLU'DAN MAL AKIŞI

330 Özbekler'den Karagül'deki Teknik Medikal'e gelen ürünlerle ilgili görüşüldü. Bunun bir defaya mahsus olup tekrarlanmayacağı belirtildi. Yeldan'dan İstanbul'a bir yan kuruluşu vasıtasıyla özellikle loban geldiği bilgisi alındı. Bu durum tekrarlandığı takdirde bayiliğin bitirilmesine kadar gidilebileceği konuşuldu. Yeldan daha sıkı bir şekilde takip edilecek. İstanbul'dan Anadolu'ya mal akışını önlemek için Trio'nun Norm, Meditaş ve Çapa Medikal'e verdiği iskonto oranları düşürülmüştü. Aynı hassasiyet Anadolu'dan da bekleniyor. MT Medikal'in 3M alçıları ile fiyat verdiği tesbit edilmişti. MT Medikal'in nereden mal alabileceği araştırılacak. Malların yurtdışından gelme ihtimali olabilir mi?”

17. 3M ile Öncü Dental A.Ş. arasında bayi/yetkili satıcı oluşturma amacıyla düzenlenen sözleşmede aşağıdaki hükümler yer almaktadır:

340

“4. Çalışma Şekli:

...

b. Öncü, askeri ihaleler hariç Türkiye çapındaki tüm ihalelerde 3M’i temsil etmekle yükümlüdür, bu yetkisini 3M’in yazılı olarak onaylaması şartıyla alt bayilerine aktarabilir. İhale fiyatları, 3M tarafından ihale bazında belirlenir. 3M ihale konusunda ilgili yerlere eğitim, tanıtım yapmak ve numune desteği sağlamak ile sorumludur. Öncü, girdiği bütün ihalelerin sonuçlarını yazılı olarak 3M’e bildirecektir.

350

c. Öncü, ihale açan kuruma vermek üzere 3M’den özel fiyatla satın aldığı malı, sadece bu kuruma satacaktır. Malların tamamının ihale açan kuruma verildiği her ihaleden sonra 3M’e yazılı belgelerle tevsik edilecektir. Askeri ihalelere verilmek üzere özel fiyatla satılan ürünlerin ilgili kuruma teslim edildiğine dair takip ve sorumluluk 3M’e ait olacaktır.”

18. “3M-Littmann Yetkili Satış Noktaları 2004 Yılı Çalışma Koşulları” başlıklı bir metinde aşağıdaki hükümler yer almaktadır.

“ ...

360

7) Perakende satış günleri olarak nitelendirilen öğrencilere yönelik perakende satışlarının ağırlık kazandığı Eylül-Ekim-Kasım aylarında Norm Medikal yetkili satış noktalarından gelen siparişleri ilgili satış noktasına perakende satılmak üzere teslim eder ve Norm Medikal 3M’in belirlediği sabit fiyat üzerinden yetkili satış noktalarına fatura eder. 3M’in belirlediği sabit fiyat, 3M pazarlama aktiviteleri çerçevesinde hazırlayıp dağıtacağı posterlerde de belirtilecektir.

...

11) Yetkili satış noktası, 3M medikal bölüm yetkili satış noktalarına liste fiyatı üzerinden % 20 indirim ile satış yapacaktır.

...

370

14) Yetkili satış noktası yukardaki maddeleri kabul ve taahhüt etmiştir. İşbu çalışma koşullarını ihlal ettiği durumlarda 10 000 Euro (onbin) tazminat ödemeyi ve tekrarı halinde 3M’in yetkili satış noktası aktivitelerini tek taraflı olarak yazılı ihbar ile fesih etme hakkını kabul taahhüt etmiştir. ...”

19. 3M’in medikal ürün grubunda yer alan ürünlerden Littmann steteskoplarının satışı konusunda şirketin uzmanlaşmış distribütörlerinden Norm Medikal San. ve Tic. Ltd.Şti. ortaklarından ---✂--- ile 5.4.2006 tarihinde yapılan görüşmeye ilişkin olarak hazırlanan bilgi tutanağında; söz konusu şahıs tarafından Littmann steteskopları için liste fiyatı üzerinden yeniden satıcılara uygulanacak %20’nin üzerindeki indirim oranları için 3M ile pazarlık yapıldığı ifade edilmiştir.

380

20. Littmann steteskoplarının satışı konusunda 3M’in uzmanlaşmış distribütörlerinden bir diğeri olan Meditaş Tıbbi Araç ve Gereçler San. ve Tic. A.Ş.’nin Littmann steteskoplarının satışından sorumlu yönetim kurulu üyesi ---✂---

07-22/207-66

ile yapılan görüşmede, anılan şahıs tarafından Littmann steteskoplarının satışındaki %20'lik iskonto oranının 3M tarafından distribütöre şifahen iletilen bir koşul olduğu ve bu koşulun yazılı olarak belirtildiği herhangi bir yazılı anlaşmanın olmadığı ifade edilmiştir.

21. 3M merkezinde elde edilen ve 16.5.2003 tarihinde 3M'den Met Ltd.Şti.ye gönderilen bir belgede;

390 "Sn. ---✂---,

KTÜ'ye ait revize edilmiş fiyat teklifini aşağıda bulabilirsiniz.

Stok No	1.1.1.1.1 Açıklama	Adet	Met Alış Fiyatı Euro/adet	Met Satış Fiyatı Euro/adet
70-2007-2575-5	5XL Steri-Vac Sterilizer, 1 Door, with printer	2 adet	✂	✂
70-2007-2576-3	5XL Steri-Vac Sterilizer, 2 Door, with printer	2 adet	✂	✂
70-2005-6121-8	4-100 3M Kartus	1000 adet	✂	✂

Bu liste, ürün türleri ve diğer fiyat ve adet itibarıyla aşağı doğru devam etmektedir.

Yukarıdaki fiyatlar peşin olup, KDV hariçtir. ..teslimat sipariş tarihinden itibaren ortalama 2 aydır. Değerli siparişlerinizi bekliyoruz.” ifadeleri yer almaktadır.

22. 25.1.2006 tarihli 3M çalışanı ---✂--- tarafından ---✂---'ya gönderilen ve "vade" konulu elektronik iletide aşağıdaki ifadeler yer almaktadır.

400 "Hacettepe içinse dönemsel olarak fiyatlara ekleriz ama bazı ihaleleri almak için zaten minimuma inip Sun Medikale de kâr koymadığım için eklemek mümkün olmayabilir.”

23. ---✂--- tarafından 28.1.2005 tarihinde ---✂---'e gönderilen elektronik posta iletisine aşağıda yer verilmiştir:

"2005 yılı başında elimize ulaşan ürün maliyet değişiklikleri listesi var. Bu listede birçok ürünümüzde maliyet düşüşü, bazılarında ise maliyet artışı belirtiliyordu. Maliyeti artan ürünlerimize aynı ihale fiyatları ile gitmeye devam edeceğiz. Fakat bize extra satış getirebilecek ve maliyeti bariz düşmüş ürünlerimizde yeni ihale fiyatları uygulayacağız...

410 Ekte listede belirtilen fiyatlar maximum indirimli ihale fiyatlarıdır.”

24. 22.11.2005 tarihinde ---✂--- tarafından Meditera'dan ---✂---'e gönderilen elektronik posta iletisinde aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Ekte konuşmuş olduğumuz üzere ilgili fiyat listesini bulabilirsiniz. Fiyatlar Cavillion grubu hariç tüm yara bakım ürünleri için 3M'den Meditera'ya 60 günlük

KDV hariç fiyatlardır. Fiyatlar üzerindeki ayrıntıları ve son kullanıcı fiyatlarını pazar fiyatları ile beraber konuşuruz. Sizden ricam konuşmuş olduğumuz 3 senaryo üzerinde altı kırılımları ile beraber rakamları çıkarmanızı.”

- 420 **25.** Şirket merkezindeki bilgisayarlarda yer alan ve 2005’in ilk çeyreğine ilişkin sunu belgelerinde; yeni ürün lansmanlarından bahsedilmekte ve 1301 B&D Test Paketine ilişkin olarak “fiyatı: ₺ €/adet (min ihale fiyatı)” ifadesi yer almaktadır. Pazarlamanın destekleri başlıklı bir başka sayfada diğer bir kısım ürün için geçerli adet bazında minimum ihale fiyatı yinelenmektedir.

I.4. Savunmaların Değerlendirilmesi

- 430 **I.4.1. “3M-Littmann Yetkili Satış Noktaları 2004 Yılı Çalışma Koşulları” başlıklı metinde %20’lik indirim oranının yer almasının 2003’ten itibaren Littmann stetoskoplarının satış kanallarında yapılan değişiklikten kaynaklandığı, uzmanlaşmış distribütörlerden, hastane kanalı medikal yetkili satıcılarına en az %20 indirim uygulamalarının istendiği, ancak bu yönde bir sınırlama olmadığı savunması.**

“3M-Littmann Yetkili Satış Noktaları 2004 Yılı Çalışma Koşulları” başlıklı metnin 11. maddesi,

“Yetkili satış noktası, 3M medikal bölüm yetkili satış noktalarına liste fiyatı üzerinden % 20 indirim ile satış yapacaktır.”

şeklindedir.

- 440 Dolayısıyla, metindeki ifade “en az %20 indirim” olarak değil, daha kesin bir anlam taşıyacak şekilde doğrudan “%20 indirim” olarak düzenlenmiştir. Uygulamanın çoğunlukla %20 indirim oranı üzerinden gerçekleştiği ise 3M’in 2 uzmanlaşmış distribütörü ile yapılan görüşmelerde ifade edilmiştir.

I.4.2. Meditaş ortaklarından sadece birinin ifadesinin dikkate alındığı, 2 ortağın ifadelerindeki çelişkinin giderilmediği savunması.

- 450 Meditaş Tıbbi Araç ve Gereçler San. ve Tic. A.Ş.de yapılan yerinde incelemelerde inceleme ekibi ilk olarak teşebbüs yönetim kurulu üyesi ---X--- ile görüşmüştür. Kendisi ile yapılan görüşmede, Littmann stetoskoplarından sorumlu kişinin ---X--- olduğu bilgisi verilmekle birlikte, bu kişinin şirket merkezinde bulunmaması sebebiyle ---X---’dan konu hakkında bilgi alınması yoluna gidilmiştir. Ancak bu görüşmenin sonuna gelindiğinde ---X---’in de şirkete geldiği bilgisi alınmış ve inceleme hakkında kendisine bilgi verildikten sonra Littmann satışlarından sorumlu yönetici olarak konu ile ilgili bilgisine başvurulmuştur. ---X--- ile ---X---’in verdiği bilgilerde esasında bir çelişki olmayıp farklılık birinci kişinin tüm satışlara ilişkin; ikinci kişinin ise sorumlu olduğu Littmann stetoskoplarına yönelik olarak daha rafine şekilde yeniden satıcılara yönelik satışlardaki indirim oranlarına ilişkin bilgi vermiş olmalarından kaynaklanmıştır. Bu vasıta ile konu, Soruşturma Heyetince açıklığa kavuşturulmuştur.

460 **I.4.3. “3M-Littmann Yetkili Satış Noktaları 2004 Yılı Çalışma Koşulları” başlıklı metnin 3M tarafından imzalanmadığı ve distribütörlerle paylaşılmadığı savunması.**

Metnin imzalanmamış olması; başta 6., 7., 11. ve 14. maddeler olmak üzere metin içinde yer alan rekabet hukukuna aykırı hükümlerin niteliğini değiştirmemektedir. Ayrıca, distribütörler tarafından %20’lik indirim oranının kendilerine şifahen bildirildiği ve uygulandığı; hatta daha yüksek indirimler için 3M ile ayrıca masaya oturulduğu ifade edilmiştir.

470 **I.4.4. “3M ve Öncü Dental Arasındaki Sözleşme”de belirlenen fiyatların ihale fiyatları değil 3M çıkış fiyatları olduğu ancak konuya yabancı üçüncü kişiler nezdinde yanlış bir intiba yaratabilecek ilgili sözleşme hükmünün 3M tarafından derhal değiştirileceği savunması.**

İlgili metnin “Çalışma Şekli” başlıklı 4. maddesi “İhale fiyatları, 3M tarafından ihale bazında belirlenir.” şeklindedir. Bununla birlikte teşebbüs savunmasında yer alan açıklamalar ile 3M’in distribütörlerinden Öncü Dental’in yetkilisinin “3M ile yaptığımız sözleşme çerçevesinde 3M’in her ihale için firmamıza vereceği ihale fiyatını belirleme yetkisi bulunmaktadır.” şeklindeki ifadesi birlikte değerlendirilerek, 3M’in dental ürün grubuna ilişkin olarak yeniden satış fiyatlarını değil, distribütörü Öncü Dental’e uygulanacak fiyatları belirlediği kanaatine ulaşılmıştır.

480 Bu doğrultudaki değişiklik 3M tarafından Sözleşme’nin 4. maddesinin “İhale kapsamındaki 3M ürünlerine ilişkin olarak 3M’in Öncü’ye uygulayacağı 3M satış fiyatları, 3M tarafından ihale bazında belirlenir.” şeklinde tadil edilmesi ile yerine getirilmiştir.

I.4.5. Soruşturma Raporu’nda yer verilen yazışmaların 3M ve Öncü Dental arasındaki Yetkili Satıcılık Sözleşmesi ile herhangi bir bağlantısının olmadığı ve yazışmalara konu ürünlerin dental ürün grubuna ait olmadığı savunması.

490 Soruşturmanın doğrudan Öncü Dental ile herhangi bir ilişkisi bulunmamaktadır. Öncü Dental’e Soruşturma Raporu’nda yer verilmesinin sebebi, 3M ile yapılan sözleşmede birtakım rekabet sınırlayıcı hükümlerin yer almasıdır. Öncü Dental başlığı altında yer alan ekler de sadece Öncü Dental ile yapılan ilgili sözleşmeye ilişkin değil 3M tarafından yeniden satış koşullarının belirlenmesi suretiyle 4054 sayılı Kanun’a aykırı eylemlerin ortaya konulmasına yöneliktir. Diğer bir ifade ile söz konusu soruşturmaya, 3M ile sağlık malzemelerine ilişkin dağıtım ve yeniden satış ağındaki bir kısım teşebbüs ile imzalanan anlaşma ve taahhütnamelerde marka içi rekabeti ortadan kaldırıcı hüküm ve uygulamalara yer verilmesi sebebiyle başlanmıştır. Bu kapsam içerisinde dış bakım ve tedavisine ilişkin ürün yeniden satışlarında da rekabeti sınırlayıcı hükümler yer alması sebebiyle, gerek 500 Soruşturma Raporu’nda gerekse Ek Yazılı Görüş’te yer verilmiştir.

I.4.6. Sözleşme'nin 4/c. maddesinde yer alan "Öncü, ihale açan kuruma vermek üzere 3M'den özel fiyatla satın aldığı malı, sadece bu kuruma satacaktır." şeklindeki ifadenin 4054 sayılı Kanun'u ihlal etmediği, rekabet hukukunun belirli müşterilere indirimli fiyat uygulamasını mümkün kıldığı ve ihalelere yönelik olarak normal oranların üzerinde indirim yapılan ürünlerin ihale kapsamındaki kuruma satışının zorunlu tutulmasının ticari hayatın gereği olduğu savunması.

- 510 Yeniden satış amacıyla gelen 3. kişilere mal satışı sadece "seçici dağıtım sistemi"nin kullanıldığı hallerde yasaklanabilmekle birlikte, 3M tarafından bu tür bir dağıtım ağı oluşumunun söz konusu olmaması sebebiyle yeniden satıcı niteliğindeki 3. kişilere satış yapılabilmesi gerekmektedir. Ayrıca, nihai kullanıcılara satışlarda da sadece toptancı düzeyinde faaliyet gösteren teşebbüslerin nihai kullanıcılara satışı yasaklanabilmektedir. Bu durumda, perakende düzeyinde faaliyet gösterdiği bilinen Öncü'ye getirilen belirli müşteri odaklı ve onunla sınırlı satışların dışında, alınan özel fiyatla mal satışının yasaklanması marka içi rekabeti sınırlandıran bir uygulama olmaktadır. 2. yazılı savunma ekinde gönderilen Tadil Protokolü ile Sözleşme'nin 4 (c) maddesi
- 520 yürürlükten kaldırılmıştır.

I.4.7. 3M'in YSN ile yaptığı taahhütnamelere ilişkin olarak; medikal ürünlerde müşteri portföyü oluşturabilmek ve bedavacılık sorununu asgari düzeye indirebilmek açısından münhasırlık uygulamasının önemli olduğu, amacın aktif satış çabalarının korunması olduğu ancak ilgili düzenlemenin aktif ve pasif satışlar arasında bir ayrımı ortaya koyar nitelikte olmadığı fark edildiği, gereğinin 3M tarafından yerine getirileceği, fiili durumda pasif satışların gerçekleştiği ve taahhütnamede yer alan cezai tazminatın bugüne kadar hiç uygulanmadığı savunması.

- 530 Münhasırlık uygulamasının önemli olduğu belirtilen medikal ürünlere yönelik yapılan dikey anlaşmalarda pazarın bayiler arasında paylaşılması ve bayilerin birbirlerinin bölgesinde aktif satış yapmaması bu anlaşmalardan beklenen faydaların sağlanması açısından gereklilik arz etmekte olup, 4054 sayılı Kanun'un yasaklamalarından şartlı olarak muaf tutulmaktadır.

Bu tür faaliyetlerde bir bayinin kendisine gelen talebi bulunduğu coğrafyaya bakmaksızın mevcut ürün durumunu göz önüne alarak karşılaması esastır; ancak gelen talebin, ürünü diğer bayinin bölgesinde kullanacak olması, yapılacak satışın sağlayıcı tarafından yasaklanmasını, engellenmesini ya da denetim altında tutulmasını gerektirmemektedir.

- 540 Ancak, 3M'in hem YSN ile düzenlediği taahhütname, hem de şirket politika ve uygulamaları ile sadece aktif satışları değil, pasif satışları kontrol etmeye çalıştığına ilişkin çok sayıda tespit yapılmıştır.

Teşebbüsün 2. yazılı savunması ekinde gönderilen Taahhütname Tadil Metni'nde söz konusu düzenlemelerin aktif satışlara yönelik olduğuna ilişkin ibareler metne eklenmiştir.

J. GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

550 Bir üretici veya ülke distribütörü ile alt dağıtıcılar arası iktisadi ilişkiler üretim-
dağıtım zinciri içerisinde yer alması sebebiyle dikey anlaşma nitelikleri
taşımaktadır. Bu tür ticari ilişkilere ilişkin 4054 sayılı Rekabetin Korunması
Hakkında Kanun'un "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar"
başlıklı 4. maddesi çeşitli düzenleme ve yasaklar getirmektedir.

560 Söz konusu Kanun maddesi, herhangi bir ürün pazarında rekabetin
engellenmesi, bozulması veya kısıtlanması amacını taşıyan ya da bu amacı
taşıyamamakla birlikte bu türden sonuçlar doğuran teşebbüsler arası düzenlemeleri
yasalamaktadır. Maddede örnek mukabilinde sayılan hususlar ise rekabetten
beklenen faydaları ortadan kaldıran uygulamalara ilişkin hususlardır. Bunlar, fiyat
düşüşlerinin engellenmesi, tüketici serbest seçim imkânlarının ortadan
kaldırılması ya da sınırlandırılması, piyasalarda rekabetçi sürecin etkin
işleyebilmesini sağlayabilecek bölgeler arası arbitraj olanaklarının
sınırlandırılması ve üst pazar, mevcut pazar ve alt pazarlarda yer alan
teşebbüsler arası eşit rekabet koşullarının bozulması gibi hem rekabetçi sürece
hem de rekabetçi sonuçlara ilişkin olan yasaklama örnekleridir.

Tıbbi sarf malzemeleri pazarında faaliyet gösteren 3M yetkili satıcıların bölge dışı
pasif satışlarını engellemek ve yeniden satış fiyatı ile indirim oranlarını belirlemek
suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmiştir.

570 Dağıtım anlaşmalarında, ilgili mevzuata uygun olarak yetkili satıcıların faaliyet
bölgeleri belirlenebilmektedir. 3M çeşitli teşebbüslere yetkili satıcılık verirken
satış bölgesi belirlemiştir. Bununla birlikte yukarıda yer verilen tespitlerde yetkili
satıcıların pasif satışlarının ve buna neden olabilecek tüm yolların yasaklandığını
gösteren akit ve uygulamalar tespit edilmiştir.

580 İlgili coğrafi pazarın bayiler arası paylaşılması dağıtım anlaşmalarının doğası
gereği yapılırken; bayilerin birbirinin bölgesinde aktif satış yapmaması bu
anlaşmalardan beklenen faydaların sağlanması açısından gereklilik arz
edebilmektedir. Bu tür faaliyetlerde, bir bayinin kendisine gelen bir müşteriye,
talebin bulunduğu coğrafyaya bakmaksızın mevcut ürün durumunu göz önüne
alarak satış yapması esastır; ancak gelen talebin, ürünü diğer bayinin bölgesinde
kullanacak olması, yapılacak satışın sağlayıcı tarafından yasaklanmasını,
engellenmesini ya da denetim altında tutulmasını gerektirmemektedir. Bu yönde
yapılan bir davranışın başta genel kabul görmüş rekabet politikalarının yanı sıra
4054 sayılı Kanun'a da aykırı düşeceği ifade edilmelidir.

Gerek yetkili satıcılara imzalatılan "bölge ihlallerinin önlenmesi"ne yönelik
taahhüname ile gerekse de diğer şirket politika ve uygulamaları ile amaçlanan
fiyat düşüşlerine neden olan marka içi rekabetin ortadan kaldırılmasıdır. Bunun
önlenmesi ve fiyat düşüşlerinin önüne geçilebilmesi için 3M tarafından aktif
satışların ve pasif satışların kontrolüne varan birçok araç kullanılmaktadır. Bu ve
benzeri uygulamalar, ilgili pazar olarak belirlenen tıbbi sarf malzemelerinde
rekabetin gerekenden fazla sınırlandırılması anlamına gelmekte ve dolayısıyla
Kanun'un 4. maddesi ihlal edilmektedir.

590 Netice itibarıyla, 3M'in yetkili satıcıların bölge dışı pasif satış yapmasını, kendi bölgeleri içerisinde diğer yetkili satıcılara ya da müşterilere aktif satış yapmalarını yasakladığı, engellediği ve kontrol ettiği, ayrıca 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eden söz konusu faaliyetlerini, bayilerden bölge dışına çıkmayacağına ve/veya bayilerin 3. kişilere (bağımsız tacirlere) sattıkları ürünlerin bölge dışına çıkarılmayacağına dair taahhütname alarak ve aksi davranılması halinde satılan ürün bedelinin beş katı cezai tazminat ve tekrarı halinde de sözleşmenin feshedileceği tehdidiyle yaptırıma bağlamak yoluyla gerçekleştirmektedir. Rekabeti engelleyici bu tür uygulamalar, tüketicilerin hem serbest seçim imkânlarını sınırlamakta hem de marka içi rekabetin gereğinden fazla engellenmesi sebebiyle tüketicilerin aynı ürünlere daha yüksek fiyat ödemeleri sonucunu doğurmaktadır.

600 3M, marka içi rekabetin engellenmesine yönelik olarak bölge dışı pasif satışların engellenmesini tamamlayıcı nitelikte çeşitli uygulamalarda da bulunmuştur. Tespitler bölümünde yer verilen belgelerden anlaşıldığı üzere 3M, marka içinde rekabet oluşumuna neden olan bağımsız tacirlerin, bölgeler arası arbitraj yaparak fiyat düşüşlerine neden olan çeşitli teşebbüslere mal satışını engellemek amacıyla bayilere uyarı yazıları göndermektedir. 3. kişi durumundaki teşebbüsler tarafından gerçekleştirilen bölgeler arası arbitraj, üretici firmanın ya da ülke distribütörünün bölgeler arası fiyat ayrımcılığı yaptığı hallerde gündeme gelen bir olgudur. Farklı fiyat oluşumları, ölçek ekonomilerinden kaynaklanan maliyet tasarruflarının müşterilere dolayısıyla tüketicilere yansıtılması halinde kabul edilebilir ve ekonomik hayatın bir gereği olarak görülürken; bunun dışında kalan öznel hallerde rekabeti sınırlayabilecek bir uygulamadır. Ayrıca bölgeler arası arbitrajı yasaklayarak ve dolayısıyla bölgesel korumayı mutlak hale getirecek mal dolaşımının sınırlandırılması, marka içi rekabetin ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir. Ayrıca seçici dağıtım sisteminin kullanıldığı dikey anlaşmalarda sistem dışında yer alan teşebbüslere mal satışı yasaklanabilmekle birlikte 3M dağıtım sistemi seçici dağıtıma göre düzenlenmemiş olması sebebiyle bu yönde bir uygulama Kanun'un 4. maddesini ihlal etmektedir.

620 Diğer taraftan, yeniden satış fiyatı ve indirim oranlarının belirlenmesine ilişkin olarak Kanun'un 4. maddesindeki hüküm açık olup, sağlayıcının yetkili satıcısının satış fiyatlarını, kar marjlarını, indirim oranlarını ve diğer satış koşullarını belirlemesi yasaklanmaktadır. Yapılan yerinde incelemeler sırasında 3M'den ve yetkili satıcılardan edinilen ve tespitler başlığı altında yer verilen bilgi ve belgelerde, sağlayıcı şirket olan 3M tarafından temin edilen bir kısım tıbbi ürünlerde yeniden satış fiyatlarının ve koşullarının tespit edildiği anlaşılmış olup bu durumun da marka içi rekabeti önlemesi sebebiyle Kanun'u ihlal ettiği kanaatine varılmıştır.

630 **K. SONUÇ:**

30.3.2006 tarih, 06-21/276-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapora, toplanan delillere ve incelenen dosya kapsamına göre;

07-22/207-66

1. Tıbbi sarf malzemeleri pazarında faaliyet gösteren 3M Sanayi ve Ticaret A.Ş.nin, ilgili pazarda marka içi rekabeti ortadan kaldırır nitelikte,

a) yeniden satış fiyatını ve indirim oranlarını belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine OYÇOKLUĞU ile,

640 b) yetkili satıcıların bölge dışı pasif satışlarını engellemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine OYBİRLİĞİ ile,

c) eşit durumdaki alıcılara farklı ticari şartlar uygulamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmediğine OYÇOKLUĞU ile,

2. Adı geçen teşebbüsün 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 2005 yılı sonunda oluşan toplam yıllık gayri safi gelirin %0,1 (bindebiri) oranında olmak üzere 130.516,70 YTL idari para cezası verilmesine OYBİRLİĞİ ile

karar verilmiştir.

13.03.2007 Tarih ve 07-22/207-66 Sayılı Kurul Kararı'na

KARŞI OY GEREKÇESİ

İlgili Karar'ın 1-a maddesine aşağıdaki gerekçelerle katılmıyorum:

1.Kararın alınmasına esas teşkil eden Dosya'da ilgili pazardaki rekabetin özellikleri; pazarda faaliyet gösteren diğer teşebbüsler ve teşebbüslere ait pazar payları gibi önemli konularda yeterli bilgi bulunmamaktadır.

2. Yeniden satış fiyatının ve indirim oranlarının belirlenmesine imkân veren dikey anlaşma hükümleri ile bu yöndeki uygulamaların, dikey anlaşmaların yapılma gerekçelerinin en başında bulunan markalar arası rekabeti ne ölçüde etkilediği hususunda herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır. Dosya'da marka içi rekabetin kısıtlanmasının önlenmesinin markalar arası rekabeti olumlu yönde ve hangi ölçüde etkileyeceğine dair bilgi yoktur.

3. Markalar arasındaki rekabeti artıracak bir imkân ve araç olarak, teşebbüs tarafla ilgili, bir bireysel muafiyet değerlendirmesi yapılmamış, ayrıca da, ihlal teşkil edecek nitelikte görülen anlaşma hükümlerinin, Soruşturma süreci içinde, 3M tarafından değiştirilmesinin anlamı üzerinde yeterince durulmamıştır.

Prof.Dr.Nurettin KALDIRIMCI
Kurul Üyesi

13.03.2007 günlü, 07-22/207-66 sayılı Rekabet Kurulu Kararının 1-c madde hükmüne;

KARŞI OY GEREKÇESİ

Dosya mevcudu bilgilere göre 3M dağıtım ağı içerisinde yer alan yeniden satıcılar ile 3M arasında bir anlaşma bulunmaktadır. Yani 6.madde kapsamındaki tek taraflı eylemlerden farklı olarak bir anlaşma sistemi kurulmuştur. Bu anlaşma çerçevesinde veya söz konusu anlaşmaya atfedilebilecek uygulamalar çerçevesinde yürütülen ticari ilişkilerde yeniden satıcılardan biri olan 2K aleyhine tercihli ticari muamele yapılması kararlaştırılmıştır. Sahasında münhasırlık yetkisi olmayan 2K teşebbüsü hakkında 3M tarafından ileri sürülen ağır ticari koşulların önemli bir kısım dezavantajlar içermesi sebebiyle söz konusu teşebbüs piyasayı terk etmek zorunda kalmıştır.

Bu durum 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'un 4.maddesinin (e) bendinde yer alan yasaklanan davranış örneğine paralellik arz etmektedir. Şöyle ki, (e) bendinde, anlaşma, karar ve eylemlerde "**münhasır bayilik hariç olmak üzere eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması**" suretiyle rekabetin engellenmesi, bozulması ve sınırlandırılması yasaklanan bir durumdur. Kanun'un bu hükmüyle "münhasır bayiliğe" atıf yapılmasından da anlaşıldığı üzere bilhassa marka içinde rekabetin sağlanması amaçlanmaktadır.

Bir sağlayıcının bayilerden ya da yeniden satıcılardan birisi tarafından ortaya çıkarılan marka içi rekabetin önüne geçmek için ortaya koyacağı ayrımcı uygulamaların yasaklanması sağlanabilecektir. Bu sebeple, (e) bendinin yatay anlaşmalara olduğu gibi dikey anlaşmalara da uygulanmasında hiçbir tereddüt yoktur. Kaldı ki, (e) bendinde yer alan ibarelerden, bunun temin anlaşmalarına ilişkin olarak konulmuş bir hüküm olduğu sonucu çıkmaktadır.

Temin anlaşmalarında yeniden satış fiyatları, bölge dışı pasif satışların yasaklanması, marka içi rekabetin sağlanması açısından ne kadar önemliyse; eşit durumdaki bayinin ya da yeniden satıcının da sağlayıcı tarafından eşit ticari muameleye tabi tutulması istisnalar saklı kalmak şartıyla marka içi rekabet açısından o denli önemlidir.

2K teşebbüsünün münhasır olmadığı ve 3M'in diğer yeniden satışları ile benzer niteliklere sahip olduğu, dosya mevcudu bilgilerden anlaşılmaktadır. Bu

07-22/207-66

şartları sağlamasına karşın 2K, 3M'in ayrımcı davranışlarına maruz kalarak rakip teşebbüsler karşısında rekabette elverişsiz duruma düşmüş ve piyasayı terk etmek zorunda kalmıştır. Bu durumda, 3M San. Ve Tic. A.ř.'nin yeniden dağıtım anlaşmalarında Rekabet Kanunu'nun 4. maddesini bayileri ya da yeniden satıcıları arasında ayrımcılık yaparak ihlal ettiği görüşünde olduğumdan Kararın 1 - c madde hükmüne karşıyım.

Süreyya ÇAKIN
Kurul Üyesi